

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 63–75. Lugege teksti. Kirjutage sulgudes olevad sõnad õiges vormis teksti kõrval olevale joonele (**63–75**). Näidis on tähistatud 0-ga. Palun ärge täitke hindajale mõeldud lahtreid!

Vanematega elamine aitab säästa		Täidab hindaja
Noortel on täisealiseks saades alati tahtmine kodust välja kolida ja (0. iseseisev) elu alustada. Ekspertide arvates ei ole see samm alati kõige (63. hea) lahendus.	0. _____ iseseisvat	
Ameerikas võtavad noored, kes (64. minema) kohe pärast keskkooli edasi õppima, harilikult õppelaenu. Hiljem peavad nad seetõttu arvestama võlgadega. Majanduslikel põhjustel kolivadki paljud noored pärast ülikooli (65. lõpetamine) tagasi vanematekoju. Ka CNNi ärikorrespondent Christine Romans leiab, et see on (66. majanduslik) mõtleva inimese jaoks mõistlik tegu.	63. _____	
	64. _____	
Romansi sõnul on noortele väga oluline see, et kodus elades ei pea nad muretsema üüri maksmise pärast ja tänu (67. see) on neil kergem toime tulla.	65. _____	
25-aastane Katelynn Langer kolis ema (68. juures) eelmise aasta oktoobris. Neiu ütles, et tal oli esialgu küll raske selle mõttega (69. harjuma), et jälle emaga koos elab. „Ma ei tahtnud tuttavatele tunnistada, et elan koos emaga,” sõnas Langer. Teiste kuuldes kutsus Langer oma ema (70. naaber). Eakaaslastega rääkides sai Langer aga aru, et raha, mida ta kodus elades säästab, on palju (71. tähtis) kui häbitunne. „Kodus elamisest on palju abi olnud ja olen olulise osa (72. laen) suutnud tagasi maksta,” ütleb noor naine.	66. _____	
Neile, kellele tundub kodus elamine häbiasi, soovitab Romans elada pärast ülikooli kodus (73. maksimaalne) kaks aastat. Samuti võib (74. vanemad) kokku leppida, et oled neile majapidamises abiks. Näiteks Langer aitab emal koristada ja (75. pood) käia.	67. _____	
	68. _____	
	69. _____	
	70. _____	
	71. _____	
	72. _____	
	73. _____	
	74. _____	
	75. _____	

SA INNOVE

EESTI KEELE TEISE KEELENA RIIGIEKSAM II VIHIK

27. APRILL 2016

4 ülesannet	II OSA. KUULAMINE	AEG: 40 MINUTIT
-------------	-------------------	-----------------

Eksamitöö kirjuta sinise või musta tindi- või pastapliiatsiga.

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–5. Kuulake tekstilõike ja tehke märke ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

0. Te kuulete lõiku intervjuust koolilõpetajaga.

Mis aitab neiu arvates tulevikus tööd leida?

- A

☐

Koolivaheaegadel saadud töökogemus.
- B

☒

Toimekus ja energilisus koolipäevil.
- C

☐

Võimalikult täpne karjääri planeerimine.

1. Te kuulete lõiku intervjuust reisikorraldajaga.

Mida ta ütleb Egiptuse puhkuseraiside kohta?

- A

☐

Need on sama hinnaga kui eelmisel aastal.
- B

☐

Need on kallimad kui eelmisel aastal.
- C

☐

Need on odavamad kui eelmisel aastal.

2. Te kuulete reportaaži kunstinäituse avamiselt.

Kes vastab ajakirjaniku küsimusele?

- A

☐

Näitusel osalev maalikunstnik.
- B

☐

Näitust vaatav kunstihuviline.
- C

☐

Näituse korraldaja.

3. Te kuulete raadiosaate algust.

Mis on saate teema?

- A

☐

Uute koolihoonete ehitamine.
- B

☐

Põhikoolide sulgemise või liitmise kava.
- C

☐

Põhi- ja algkoolide säilitamine kõigis omavalitsustes.

4. Te kuulete lõiku ürituse avakõnest.

Mida kõneleja tutvustab?

- A

☐

Tartu joogivee puhastamise projekti.
- B

☐

Üliõpilaste veepudelite disainimise projekti.
- C

☐

Tartu Ülikooli kraanivee joomise projekti.

5. Te kuulete katkendit intervjuust vehklejaga.

Kuidas hindab ta möödunud võistluspäeva?

- A

☐

Võistluspäev lõppes halvasti.
- B

☐

Võistluspäev õnnestus igati.
- C

☐

Võistluspäev oli täis üllatusi.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 6–11. Kuulake intervjuud. Otsustage, kas väide on õige või vale. Tehke vastavasse ruutu märges ✓. Näidis on tähistatud 0-ga.

Robotite festival Robotex		A	B
		õige	vale
0.	Robotex toimub sellel aastal viiendat korda.	☐	☒
6.	Linna läbimise võistluse robot peab olema sama suur kui päris auto.	☐	☐
7.	Robotite sumol on samasugused reeglid nagu inimeste sumol.	☐	☐
8.	Veerallil osalemiseks tuleb ehitada allveelaeva moodi robot.	☐	☐
9.	Robotite jalgpallis on seekord väljakul üks robot korraga.	☐	☐
10.	Tänavune Robotex on suurim robotite üritus Euroopas.	☐	☐
11.	Roboti valmistamiseks kulub vähem kui päev.	☐	☐

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 12–18. Kuulake intervjuud. Tehke märges ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

Eesti Õpilasesinduste Liit	
0. Eesti Õpilasesinduste Liidu üldkoosolek toimub	
A	☒ 33. korda.
B	☐ 90. korda.
C	☐ 200. korda.
12. Eleri hinnangul on üldkoosolekul osalejate arv	
A	☐ loodetust veidi väiksem.
B	☐ ürituse eesmärkidega sobiv.
C	☐ planeeritust palju suurem.
13. Paides toimuva üldkoosoleku peateema on	
A	☐ noortele valimisõiguse andmine.
B	☐ kutseõppeasutuste populaarsus.
C	☐ koolikiusamise kaotamine.
14. Üldkoosoleku otsuste põhjal koostatakse	
A	☐ haridusministeeriumile ettekanne.
B	☐ koolide juhtkondadele ettepanekud.
C	☐ koolide õpilasesinduste tegevuskavad.

Valige siit sobivad variandid.

0.	A	teevad	B	annavad	C	lasevad	D	võtavad
51.	A	samaga	B	samale	C	samaks	D	samast
52.	A	väiksem	B	kergem	C	lühem	D	harvem
53.	A	täitsid	B	täitsime	C	täitsite	D	täitsin
54.	A	nende	B	nendest	C	nendeta	D	neid
55.	A	minuti	B	minutit	C	minutile	D	minutiga
56.	A	põhjal	B	pärast	C	järel	D	eest
57.	A	lahti teha	B	kaasa teha	C	ümber teha	D	kindlaks teha
58.	A	tööst	B	tööl	C	tööta	D	tööle
59.	A	kõrvale	B	mööda	C	otse	D	läbi
60.	A	juhuslik	B	tundlik	C	võimalik	D	täielik
61.	A	sõpruskonna	B	sõpruskonnaga	C	sõpruskonda	D	sõpruskonnata
62.	A	kustutada	B	jagada	C	lisada	D	piirata

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 51–62. Lugege teksti. Valige teksti kõrvalt lünka (51–62) sobiv sõna või sõnaühend. Kirjutage lünka valitud sõna või sõnaühendi ees olev täht (A, B, C või D). Näidis on tähistatud 0-ga.

Kui palju on inimesel sõpru?

Lähedased suhted (0)..... **A** meid õnnelikuks, kuid nende säilitamine kulutab aega ja energiat. Seepärast võib tunduda üllatav, et meie lähimate sõprade hulk jääb elu jooksul (51)...... Kui leitakse uusi tutvusi, peavad vanad kaduma. See kehtib isegi nutitelefonide ajastul, millal suhelda on (52)..... kui kunagi varem. Sellisele järeldusele jõudsid Oxfordi ülikooli teadlased, kes uurisid noorte mobiilikasutust.

Felix Reed-Tsochas ja Robin Dunbar värbasid 30 kooliõpilast, kes (53)..... ankeedi. Ankeedis tuli kirja panna kõik oma sõbrad ja see, kui lähedaseks katsealused (54)..... pidasid. Sama ankeet tuli noortel täita uuesti 9 ja 18 kuu möödudes.

Kõik vabatahtlikud said 18 kuuks mobiiltelefoni. Nad võisid kuus tasuta rääkida 500 (55)..... ja saata piiramatul hulgal sõnumeid. Uurijad said jälgida, kui tihti ja kellele katsealused helistasid. Kõnede analüüsist selgus, et katsealused rääkisid kõige rohkem ühe-kahe inimesega, keda nad ankeedi (56)..... pidasid väga lähedaseks. Neile tehti suurem osa kõnedest.

Lisaks sai kõnede statistilise analüüsi abil (57)..... igale katsealusele iseloomuliku suhtlemisstiili. Katse jooksul lõpetasid noored kooli, osa neist astus ülikooli, mõned läksid kohe (58)...... Kõik leidsid palju uusi tutvavaid, kuid nende suhtlemisstiil ei muutunud. Kui enne helistati pidevalt näiteks viiele kõige lähedasemale inimesele, siis see muster jäigi püsima. Samas olid mõnel juhul muutunud need isikud, keda lähedaseks peeti.

Dunbari sõnul on meie võime lähisuhteid hoida üsna piiratud. Uute sõprade tekkimisel jäävad vanad tutvused paratamatult (59)...... Uurijad peavad põhjuseks ajapuudust ja seda, et lähisuhted nõuavad meilt tõelist pühendumist.

Moodne tehnika ei muuda meid tegelikult seltsivamaks. Nutitelefonid ja tahvelarvutid lubavad pidevalt sõpradega kontaktis olla. Teoreetiliselt on (60)..... suhelda kümnete ja koguni sadade inimestega. Sellest hoolimata hoiavad inimesed pidevalt sidet vaid väikse (61)....., mille suurus elu jooksul ei muutu. Seega – me võime iga päev (62)..... Facebooki kontole kümnekond sõpra, kuid meie võimel emotsionaalset lähedust tunda on piirid.

Allikas: http://novaator.ee/ET/inimene/kui_palju_on_inimesel_sopru/

15. Erakoolide rahastamise teema on

- A ☐ praegu liidu tähelepanu alt väljas.
- B ☐ teinud liidu liikmed murelikuks.
- C ☐ mõjutanud liidu viimaseid otsuseid.

16. Eleri sõnul on õpilasesinduste roll koolide töös

- A ☐ märgatavalt olulisemaks muutunud.
- B ☐ jäänud kahjuks järjest väiksemaks.
- C ☐ olnud alati väga tähtsal kohal.

17. Õpilasesindused küsivad liidu juhatuselt abi

- A ☐ põhiliselt telefoni teel.
- B ☐ harilikult e-kirjaga.
- C ☐ enamasti koosolekute ajal.

18. Eleri arvates on liidu tegevus

- A ☐ jäänud laiema tähelepanuta.
- B ☐ olnud hästi nähtav ja kuuldav.
- C ☐ saanud liiga vähe toetust.

NELJAS ÜLESANNE

Küsimused 19–25. Kuulake loengut ja kirjutage lünka kuuldu teksti põhjal sobiv sõna või arv. Arvu võite kirjutada ka numbri(te)ga. Näidis on tähistatud 0-ga. Palun ärge täitke hindajale mõeldud lahtreid!

Näitleja Margus Tabori ammused bussireisid

0. Margus käis Prahas vaatamas enda elukutsega seotud näitust .

19. Margus sõitis Prahasse bussiga, kus oli _____ reisijat.

20. Bussireis kestis kaua, sest _____ ületamine võttis aega.

21. Poolas peatusid reisijad pikalt ühes _____.

22. Margus ööbis Prahas väga _____ hotellis.

23. Hotelli hommikusöögilaualt puudus _____.

24. Hotelliomaniku naine käskis külalistel õhtul _____ minna.

25. Järgmise reisi lõpus anti reisikaaslastele isetehtud _____.

Täidab
hindaja

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 26–32. Lugege artiklit ja küsimusi (26–32). Tehke märke ✓ sobiva vastuse (A, B või C) juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

Energia ja jõud veest

Kuigi kraanivesi on tänapäeval enamasti joogikõlblik, on inimestel välja kujunenud harjumus osta vett poest. Poeriiulid on tulvil värvilisi ja eri suuruses pudeleid, mille siltidelt võib lugeda, et just see vesi annab jõudu ja energiat. Viimasel ajal on aga järjest rohkem poelettidel pudelivett, mis sisaldab palju vitamiine ja mineraale. Kuidas mõjuvad need kõik tervisele ja kas neid ikka on õige iga päev tarvitada?

Vesi, millele on lisatud vitamiine ja mineraale, aitab rahuldada organismi toitainete vajadust. Kuid vajalike vitamiinide ja mineraalide hulk on suurim looduslikus allikavees. Tihti on kiusatus valida veeriiulilt ka nii-öelda tervislike lisaainetega ja maitsetega rikastatud karastusjooke, kuid kindlasti pole seal sellisel hulgal vajalikke vitamiine, nagu toote etiketil lubatud.

Vitamiinidel ja mineraalidel on oma roll. Nendega rikastatud vesi aitab inimese vaimset tasakaalu hoida või organismi energiataset tõsta. Tähtis on seejuures jälgida vee naatriumisisaldust, sest kõrge naatriumisisaldus võib olla ohtlik südamehaigetele. Lisaks veele mõjutavad vaimset tasakaalu ja energiataset kindlasti ka toitained, mida me saame ainult toidust.

Toidud sisaldavad palju soola ja sool omakorda sisaldab naatriumi. Me küll pole harjunud vee naatriumisisaldust jälgima, kuid peaks. Liigne naatrium ei ole tervisele hea. Kõrge naatriumisisaldusega mineraalvesi on õigustatud siis, kui inimene teeb intensiivselt trenni. Isegi palaval suvepäeval, kui organismist läheb

palju vett välja, võiks janu kustutada tavalise mineraalideta veega. Kui me aktiivselt trenni ei tee, siis pole mõtet naatriumirikast vett tarbida. Samal põhjusel soovitatakse ka saunas higistades eelistada tavalist vett.

Uuringute järgi eelistavad inimesed osta mineraalidega rikastatud või magusat pudelivett. Toitumisteadlased aga soovivad enne vee tarbimist endale selgeks teha, millist vett organism vajab. Kui vajalikke vitamiine ja mineraale toidus napib, peaks neid joogist juurde võtma. Aga ettevaatlik peab olema sellise veega, millele on lisatud suhkrut. Liigne suhkur organismile head ei tee.

Kui ikkagi meeldib veidi magusam või maitsestatud vesi, siis võib see olla ka ilma suhkruta. Maitseveet saab ka erinevate puuviljade või marjade lisamisel. Enamasti ei kipu inimesed ise kodus sel viisil vett maitsestama, sellega pole veel harjutud. Maitsevees pole küll nii palju vitamiine kui spetsiaalses pudelivees, aga vaheldust toob see toidulauale kindlasti.

Vee joomisel kehtib reegel, et vähe on halb, aga palju pole ka hea. Liigne vesi koormab organismi ja inimene kaotab vajalikke mineraalaineid. Toitumisteadlased soovivad arvestada nii, et kehakaalu kilogrammi kohta päevas tuleks umbes 25–35 milliliitrit. Näiteks 60 kilogrammi kaaluv inimene peaks päeva jooksul jooma umbes kaheksa klaasi vett. Enne hommikusööki on soovitatav juua klaas vett. Neli klaasi kogusest võib asendada ka teega või kohviga.

Allikas: <http://www.ohtuleht.ee/701973/vitamiinivesipoelettidelt-tervisele-kasulik-voi-pigem-mitte> 11.2015

Valige siit sobivad tekstiosad!

- H** Pärit on ta aga Kohilast, kus ta alustas ka oma kooliteed. Sealses koolis käis Kertu kuni 7. klassini, kuni ta oma heade sporditulemustega treeneritele silma jäi.
- A** Lõpuks aga otsustati peres ühiselt, et miks mitte. Kui Kertu tahab arendada oma sportlikku külge, siis oleks ju ideaalne teha seda Eesti parimas spordikoolis.
- B** Treeningud võtavad Kertu kogu vaba aja. Varem tegeles ta ka oma hobidega, aga nüüd selleks enam aega ei jää.
- C** Seetõttu on koduste abi ja toetus Kertule loomulikult väga oluline. Teadmine, et võid pere poole pöörduda iga murega, annab Kertu sõnul talle kindlustunde. Pere toetab teda kõiges.
- D** Kohilas oli sel ajal valida vaid korvpalli ja võrkpalli vahel. Kertu küll kaalus mõlemat varianti, aga kuna parim sõber Marit käis juba võrkpallitrennis, siis otsustas Kertu, et see sobib tallegi.
- E** Kõige suuremaks edusammuks peab neiu seda, et ta pääses Eesti naiste rahvuskoondisesse. Kohila Võrkpalliklubi naiskonnaga on ta tulnud Eesti karikavõitjaks, Balti liiga võitjaks ja Eesti meistriks.
- F** Muidugi oli vaja siis väga hoolikalt aega planeerida, sest võrkpall võttis suure osa tema ajast. Aga loomulikult saab hakkama, kui tahtmist on. Kertu on seisukohal, et kes palju teeb, see palju jõuab.
- I** Kertu arvates peab üks hea tund olema selline, kus unustad ära, et õppimine on kohustus. Nii muutub õppimine huvitavaks ja nauditavaks. Pärast spordigümnaasiumi lõpetamist soovib Kertu õpinguid jätkata mõnes Euroopa ülikoolis.
- K** Esimene treening on juba varahommikul, seejärel on koolitunnid, siis jälle trenn ja päeva lõpus veel viimased koolitunnid. Hommikused treeningud meeldivad Kertule just sellepärast, et need toovad koolipäeva algusse veidi vaheldust.

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 44–50. Lugege teksti. Valige teksti kõrvalt lünka (44–50) sobiv tekstiosa. Kirjutage lünka valitud tekstiosa ees olev täht (A–K). Üks tekstiosa jääb üle. Näidis on tähistatud 0-ga.

Noor võrkpallimängija

Noor võrkpallur Kertu Laak õpib praegu pealinnas, Audentese Spordigümnaasiumi 11. klassis. (0)..... Nii tehti Kertule ettepanek jätkata kaheksandat klassi juba Audentese spordigümnaasiumis. Nüüd ongi ta juba mitmendat aastat tallinlane.

Kertu esimene trenn kodukohas Kohilas oli tema mäletamist mööda tantsutrenn. Seal hakkas tüdruk käima umbes viie- või kuueaastaselt. Vanemaks saades tundis ta, et tahaks midagi veel lisaks teha. Ja parim võimalus näis olevat pallimäng. (44)..... Kertu arvates oli võrkpall ka kuidagi rahulikum ja huvitavam kui teised pallimängud.

Kui Kertule pakuti võimalust astuda Audentese Spordigümnaasiumisse, pidas ta pere ja treeneriga pikalt nõu, kas minna või mitte. Kuna Kertu käis alles 7. klassis, olid vanemad plaanile alguses isegi vastu. (45)..... Nii alustaski Kertu õpinguid ja treenimist suures linnas. Elu oli ühe hetkega hoopis teistsugune.

Kertu sõnul on Audenteses treenimine teda palju arendanud, sest seal harjutab ta koos Eesti parimate võrkpalluritega. Tööd tuleb palju teha, et end tõestada, kuid see on vaeva väärt. Treenimine Kertul õppimist ei sega, sest spordigümnaasiumis on tundide ja treeningute vaheldumine väga hästi korraldatud. (46)..... „Ma lihtsalt ei jaksaks kaheksa tundi järjest koolipingis istuda,” kiidab Kertu oma praegust elukorraldust.

Kertu on oma seniste spordisaavutustega üldiselt rahul ning loodab, et neid tuleb juurde. (47)..... Kertu lisab: „Hästi läks ka möödunud suvel toimunud U19 Euroopa meistrivõistluste finaalturniir. Head kohta me küll ei saavutanud, aga kogemusi saime sealt palju.”

Koolis läheb Kertul hästi. Siiani on tal õnnestunud õppida viitele ja ta on osa võtnud ka mitmest aineolümpiaadist. Õppimine ei valmista Kertule raskusi, sest talle meeldivad kõik õppeained, lemmikaineiks on aga matemaatika. Võib-olla seepärast, et õpetaja on väga inspireeriv ja tunnid huvitavad. (48)..... Kus täpselt, Kertu veel ei tea, aga tema jaoks on tähtis, et ta saaks ka tulevikus mängida tipptasemel võrkpalli.

Küsimus vaba aja kohta paneb Kertu kukalt kratsima, kuna tema vaba aeg, mis treeningutest üle jääb, kulub enamasti õppimisele. Kui aga koolitööd tehtud, kuulab ta meeleldi muusikat ja on sõpradega koos. Mõni aasta tagasi õppis Kertu isegi muusikakoolis ning mängis viiulit ja klaverit. (49)..... Tema arvates on täiesti võimalik teha trenni ja tegeleda veel mingi hobiga ning selle juures ka hästi õppida.

Kertu kinnitab, et perekond toetab teda igas ettevõtmises: „Mul on väga hea meel, et nad lubasid mul tulla siia kooli õppima. Kui ma spordigümnaasiumis alles alustasin, olid nad väga mures, kas ma saan uue elurütmiga hakkama. Aga nad uskusid minusse. Kodust eemal elades on vahel väga raske.” (50)..... Tihti on ema või isa väljaku kõrval seismas ja Kertu mängule kaasa elamas, see annab palju jõudu.

Allikas: <http://www.volley.ee/persoonilugu-kertu-laak->, 17.11.2015

0. Millist vett müüakse praegu poodides üha enam?

- A ☐ Vett, mille kvaliteet on kraaniveega sarnane.
- B ☒ Vett, milles on rohkelt kasulikke vitamiine.
- C ☐ Vett, mida peaks iga päev tarbima.

26. Millises vees on kõige rohkem vitamiine?

- A ☐ Tavalises naturaalses allikavees.
- B ☐ Maitsestatud karastusjookides.
- C ☐ Erinevate toitainetega vees.

27. Milline tähtsus on mineraalidel ja vitamiinidel?

- A ☐ Need vähendavad naatriumisisaldust organismis.
- B ☐ Need aitavad paremini toidust vajalikke aineid kätte saada.
- C ☐ Need avaldavad mõju vaimsele tasakaalule.

28. Millal peaks jooma naatriumirikast vett?

- A ☐ Kui tegeleme aktiivselt spordiga.
- B ☐ Kui on palav ilm ja meil on janu.
- C ☐ Kui saunas palju vett välja higistame.

29. Millal peaks jooma mineraalidega ja vitamiinidega vett?

- A ☐ Kui on tarbitud liiga palju magusat pudelivett.
- B ☐ Kui toidus on vähe kasulikke vitamiine.
- C ☐ Kui organismis on liiga palju suhkrut.

30. Mis iseloomustab maitsevett?

- A ☐ Maitsevee valmistamisel kasutatakse puuvilju.
- B ☐ Maitsevees on tavalisest rohkem vitamiine.
- C ☐ Maitseveele lisatakse enamasti suhkrut.

31. Kui palju vett on tervisele kasulik?

- A ☐ Juua tuleb nii palju vett kui võimalik.
- B ☐ Vett tuleb tarbida oma kaalu järgi.
- C ☐ Hommikul tuleks juua neli klaasi vett.

32. Milline on tänapäeva inimeste joomisharjumus?

- A ☐ Juuakse enamasti tavalist kraanivett.
- B ☐ Juuakse ise maitsestatud kraanivett.
- C ☐ Juuakse poest ostetud pudelivett.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 33–43. Lugege teksti. Valige teksti kõrvalt lünka (33–43) sobiv variant. Kirjutage lünka valitud variandi ees olev täht (A–N). Üks vastusevariant jääb üle. Näidis on tähistatud 0-ga.

Sandra

Sandra oli Rainile usaldanud loo kohutavast avariist. Tüdruk rääkis poisile kahest keerulisest operatsioonist ja sellest, et (0)..... ta oma jalga enam normaalselt liikuma. Ja Rain kuulas. Sisendas talle usku. Hoidis tüdruku külmi sõrmi oma soojades kätes ja ütles, et hoopis muu on tähtis.

Rainiga oli kõik nii lihtne. Oli lihtne teda (33)....., kooki küpsetada. Kohvilauda katta, istuda, rääkida, naerda. Üle mitme kuu Sandra jälle elas. Kõigil ettevõtmistel paistis taas olevat mõte. Ravivõimlemist võttis tüdruk (34)..... Sellest sai keha koormust ja hing rahu. Jalg oli tõesti paremaks läinud. Kõnnakut sai ka treenida. Isegi sirge põlvega võis niiviisi astuda, (35).....

Ühel päeval nägi Sandra Meelit. Sõbranna oli närvilise olemisega. „Kuule,” alustas Meeli. „Ma mõtlesin tükki (36)..... sa minu südamesõbranna, ja ma arvan, et sellest sulle rääkimata jätmise oleks alatu.” Siit tuleb nüüd (37)....., aga mis see võiks olla? „Tead, ma nägin Raini kinos, teise tüdrukuga,” teatas Meeli. Maa kõikus, Sandra tundis, et ta kukub. „Sandra, noh, võta rahulikumalt! Mõtle kui vastik, poiss (38)..... kujutad ette, et ta on su unelmate prints. Usaldad talle kõik maailma asjad. Tema läheb teise tüdrukuga ja naerab su õunakoogi üle!” Sandra oli näost hall. Ta vaatas Meelit hävitava pilguga: „Rain ei tee niimoodi.” „Mida ei tee? Ta oli kinos!” hüüdis Meeli. „Ta ei naera (39)....., ta ei ole mitte iialgi selline,” üritas Sandra Raini kaitsta. „Noh, võib-olla ta just ei naera. Ma olen praegu nii tige, et võisin ka liialdada. Aga kinos ta igatahes oli! See on fakt! Nii loll ma ka pole, et Raini kellegi teisega segi ajan. Ma istusin ainult paar rida nendest tagapool. Selline valgete pikkade (40)....., täielik tibi.”

Viimastel nädalatel sirge selja ja seatud sammuga astunud Sandra asemel lonkas haige jalaga kühmu vajunud tüdruk, õlakott käe otsas vastu maad lohisemas. „Meeli, kui ka nii oli, miks sa (41).....? Kas sa siis tõesti aru ei saanud, et tema, ainult tema pani mu jalule?” „Sandra, olen mina ikka loll! Ma ei tahtnud sulle haiget teha,” üritas Meeli asja heaks teha.

Sandra ei vastanud. Ta kõnnak läks kiiremaks. Meelil oli päris tegu, et lonkava (42)..... „Sandra! Oled nüüd mu peale pahane? Anna andeks!” Sandra seisatas: „Sa tegid õigesti. Mina oleksin ilmselt sulle niisamuti rääkinud. Aga kui sa teaksid, kui (43)..... Kui tühi kõik ümberringi on. Ma pean minema, helistan sulle.”

Allikas: Katkend Reet Made raamatust „Sandra”

LUGEMISE KOLMAS ÜLESANNE LK 8

- 0 ilmselt kunagi ei saa
- A aega, aga lõppude lõpuks oled
- B petab sind ja sina samal ajal
- C nüüd eriti tõsiselt
- D juustega tüdruk oli
- E et lonkamine oli vaevu aimatav
- F pidid tulema seda mulle rääkima
- H mu koogi ja juttude üle
- I sõbranna kõrval püsida
- K esimest korda külla kutsuda
- L halb mul praegu on
- M oli jalg hakanud kiiresti paranema
- N midagi halba, aimas Sandra

SA INNOVE

EESTI KEELE TEISE KEELENA RÜGIEKSAM 2016